

VZGOJNO DELOVANJE ŠOLE

**Vzgojni načrt
Pravila šolskega reda
Naloge dežurnega
učenca in učitelja**

OŠ dr. Jožeta Toporišiča Dobova
november 2019

VZGOJNI NAČRT

1. VZGOJNE DEJAVNOSTI ŠOLE

a) Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti izhajajo iz poslanstva, vizije, vrednot in ciljev osnovne šole ter potreb učencev in okolja.

Osnovni cilj pri oblikovanju in izvajanju proaktivnih vzgojnih dejavnosti je oblikovanje okolja, v katerem učenci uspešno zadovoljujejo temeljne telesne, duševne, socialne in duhovne potrebe, razvijajo samostojnost in pozitivno samopodobo ter pridobijo čut za odgovornost.

Nekatere od pomembnih **potreb** so:

- *potreba po varnosti in odsotnosti strahu. Uspešno zadovoljevanje te potrebe je povezano z visoko stopnjo zaupanja med člani skupnosti in s preprečevanjem vsake oblike nasilnega vedenja in s predvidljivostjo situacij, v katere so učenci vključeni. Zato so potrebni spoštljivi odnosi pa tudi jasna pravila in doslednost pri njihovem uresničevanju;*
- *potreba po sprejetosti, pripadnosti in vključenosti učencev v skupnost ne glede na njihove posebnosti. Učenec, ki je vključen in sodeluje, čuti pripadnost in sprejetost. Učencu z neustreznim vedenjem šola nudi pomoč pri učenju in oblikovanju uspešnega in sprejemljivega vedenja;*
- *potreba po individualnosti, uspešnosti in potrjevanju vseh učencev. Vsak učenec naj bi doživel zadovoljstvo ob napredovanju v znanju, sposobnostih in kompetencah. To potrebo uspešno zadovoljujemo z ustrezno individualizacijo učenja;*
- *potreba po svobodi, izbiri, ustvarjalnosti. Učenec oblikuje lastni jaz in identiteto ob zavedanju svojih sposobnosti, razvijanju ustvarjalnosti, možnosti odločanja in svobodnem izražanju. Spodbujanje oblik učenja in poučevanje, ki gradi na izkušnji in motivaciji učencev, aktivnem sodelovanju pri pouku in v procesih odločanja o šolskem življenju, pomaga zadovoljevati to potrebo;*
- *za počutje učencev je pomembno vsakodnevno zadovoljevanje potrebe po gibanju in sprostitvi.*

Proaktivne vzgojne dejavnosti so **sistemske** ali **projektne**.

Sistemske proaktivne in preventivne dejavnosti so sestavina celovite kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi. Pomembni sistemski dejavniki so kakovost pouka, načini spremljanja napredka učencev in načini ocenjevanja znanja, vzgojni in komunikacijski stili, usklajenost pedagoških delavcev itd.

Navajamo nekaj proaktivnih in preventivnih vzgojnih dejavnosti, ki jim dajemo prednost:

- *napiši in piktogrami, ki usmerjajo učence k pričakovanem vedenju in upoštevanju šolskih pravil,*

- oblikovanje oddelčnih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja ter sodelovanje pri oblikovanju pravil šolskega reda – razrednikove ure,
- mentorstvo pri seminarskih nalogah, raziskovalnih nalogah, projektному delu, dnevih dejavnosti,
- izvajanje razvojnih in drugih projektov šole kot odlične priložnosti za poglobljeno vzgojno delo na mnogih področjih,
- vključevanje učencev v pripravo in izvedbo prireditev,
- sodelovanje pri šolskem glasilu,
- priprava za udeležbo na tekmovanjih,
- otroški parlament (obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov in odraslih in usposabljanje za uspešno reševanje problemov),
- osebno svetovanje učencem in staršem,
- svetovanje pri izbiri poklica,
- medvrstniška učna pomoč,
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost,
- organizacija učne pomoči in dodatnega pouka glede na predznanje, sposobnosti in interese učencev (dopolnilni pouk, dodatni pouk, priprave na tekmovanja, individualna in skupinska pomoč),
- delavnice, ki jih izvajajo zunanji izvajalci,
- delavnice o učenju,
- razvijanje socialnih veščin, skrb za ustrezno komuniciranje, sodelovalno učenje, organiziranje prostovoljnega dela, vrstniške pomoči in medgeneracijskega sožitja,
- sodelovalno učenje (izobraževanje učiteljev in uporaba metode pri poučevanju),
- navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole, vzpodbujanje zavedanja svobode in odgovornosti za posledice lastnega vedenja,
- načrtno, sistematično in redno vključevanje staršev v življenje in delo šole, izvajanje neformalnih srečanj s starši in otroki,
- spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi, s spoznavanjem s stališči in predlogi vseh udeležениh (pogovori, forum, anonimne ankete),
- povečanje nadzora na določenih krajih in v določenem času (med odmori, čas po pouku, zunanje površine šole ...) – dežurstva učencev in učiteljev,
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, hitro in načrtno reševanje,
- pogovorne ure za učence in starše,
- dosledna kontrola domačih nalog s povratno informacijo,
- zbiralne akcije,
- humanitarne akcije,
- izrekanje ter podelitev pohval, priznanj in nagrad,
- reševanje sporov in problemov po načelu restitucije,
- izrekanje in izvajanje vzgojnih ukrepov.

Projektne proaktivne dejavnosti:

Primarno preventivni program CAP proti nasilju in zlorabi otrok

Cilj programa je opolnomočenje otrok, da bi bili varni pred nasiljem oz. zlorabo.

Otroke seznanimo z dejstvi o nasilju in zlorabi ter z možnimi načini samozaščitnega ravnanja, da bi znali prepoznati in se ustrezno samozaščitno odzvati na "grožnjo" nasilja, zlorabe, ne glede na to, ali gre za spolno zlorabo ali za nasilnega vrstnika na igrišču.

b) Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje je proaktivno in preventivno, kadar šola učence usposablja za doseganje spodaj navedenih ciljev. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledice nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil. Pri tem je pomembno ustvarjanje kulture, v kateri se konflikti uporabljajo za krepitev prakse sporazumevanja in iskanja kompromisov, kulture medsebojnega poslušanja in sporazumevanja. Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so osebni svetovalni pogovori, vzpodbujanje samovrednotenja ali samopresoje ter mediacija in restitucija.

Cilji svetovanja so, da se učenec uči:

- *oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,*
- *organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,*
- *spremljati svojo uspešnost,*
- *razmišljati in presojati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi,*
- *prevzeti odgovornost in sprejeti posledice svojih dejanj,*
- *empatičnega vživljanja v druge in sprejemanja različnosti,*
- *opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja,*
- *razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,*
- *reševati probleme in konflikte,*
- *ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, tesnoba, jeza, žalost, občutki sramu ali krivde, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija (čustvena inteligentnost),*
- *razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.*

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, individualnih pogovorov z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, razrednih konferencah, ob sprotnem reševanju problemov in drugih priložnostih. Pred izvajanjem vzgojnega ukrepa učitelj opravi z učencem svetovanje s pomočjo enotnega obrazca.

Osebni svetovalni pogovori učiteljev, svetovalnih delavcev ali drugih strokovnih delavcev z učenci, še posebej tistimi, ki imajo probleme, so izjemno pomembni. So najboljša pot za graditev medsebojnega zaupanja, ki je plodno okolje uspešnega svetovanja. V pogovoru naj

svetovalec učencu pomaga uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanost ravnanj z njihovimi posledicami. Pomaga naj mu torej pri presojanju lastnega vedenja z vidika učinkovitosti in etične sprejemljivosti, pri ugotavljanju pozitivnih in negativnih posledic njegovih ravnanj zanj in za druge.

Ponudi naj mu pomoč pri iskanju uspešnih in etično sprejemljivih vedenj, s katerimi bo učenec lahko uspešno zadovoljil svoje potrebe in interese, ter pri načrtovanju potrebnih sprememb. Svetovalnemu pogovoru lahko sledi dogovor med učencem, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole ter različne oblike pomoči učencem. Dogovor opredeljuje cilje, odgovornosti sodelujočih in morebitne izjemnosti.

Oblike pomoči učencu so lahko še:

- *organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,*
- *načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,*
- *vključevanje v določene dejavnosti,*
- *uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,*
- *nudenje različnih oblik zunanje pomoči.*

c) Pohvale, nagrade, priznanja

Posamezni učenci naše šole lahko prejmejo:

1. *pohvale OŠ dr. Jožeta Toporišiča Dobova za izjemni uspeh*
2. *pohvale OŠ dr. Jožeta Toporišiča Dobova za posebne prispevke k delu in življenju šole:*

□ Fairplay učenec leta:

- *Pomaga sošolcem, ki potrebujejo njegovo pomoč.*
- *Dela enotno, prisluhne drugim in predlaga svoje ideje.*
- *Prevzema odgovornost za svoja dejanja.*
- *Zaupaja učiteljem in sošolcem.*
- *Pomaga učiteljem in sošolcem pri šolskih opravilih in domačih nalogah.*
- *Izkazuje spoštovanje do sošolcev in učiteljev.*
- *Je dober prijatelj in mu je lahko zaupati.*
- *Govori resnico, je odkrit in zaupanja vreden.*
- *Prijazno in premišljeno izraža svoje mnenje.*
- *Velikokrat pohvali svoje sošolce in jim izreče prijazne besede.*
- *Zna priznati napako ali zmoto, ki jo je naredil, in se opraviči vsem, ki jih je morda pri tem prizadel.*
- *Domače naloge dela pošteno.*
- *Zna usmerjati misli na pozitivne smeri in deli pozitivno energijo z drugimi.*
- *Je skromen in se ne baha.*
- *Spoštuje pravila.*

- *Odloča se pravilno, v konfliktnih situacijah odide stran in nikogar ne udari ali mu izreče žal besedo; konflikte rešuje s pogovori.*
- *Je potrpežljiv in strpen do svojih sošolcev.*
- *Zna ceniti ideje drugih sošolcev.*
- *Spoštuje učitelje, tako da v razredu posluša in se uči.*
- *Potrpežljivost pokaže tako, da mirno čaka, da pride na vrsto.*
- *Drži obljubo.*

□ **pohvala:**

Učenec prejme pohvalo, če poleg tega, da si prizadeva za čim boljši učni uspeh (aktivno in disciplinirano sodeluje pri pouku, redno in natančno dela domače naloge, ima urejene šolske potrebščine) ali bistveno izboljša učni uspeh v primerjavi s preteklim šolskim letom.

O podelitvi pohval, nagrad in priznanj presoja in soglasno odloča učiteljski zbor šole na drugi ocenjevalni konferenci.

Pohvalo lahko predlagajo:

- *oddelčne skupnosti in skupnost učencev,*
- *razrednik,*
- *drugi strokovni delavci šole,*
- *mentorji dejavnosti,*
- *ravnateljica.*

d) Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi so posledice težjih ali ponavljajočih kršitev pravil šole in so način reševanja problemov, ki se s tem pojavijo. Uporabljajo se lahko:

- *če trenutna situacija narekuje naglo ukrepanje (nevarnost, posredovanje v pretepu, zaščita lastnine, ipd.),*
- *če učenci zavračajo sodelovanje pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene druge vzgojne dejavnosti (svetovanje, pogovor s samopresojo, restitucija itd.),*
- *kadar učenci niso pripravljeni upoštevati potreb in pravic drugih ali ponavljajo kršitve pravil šolskega reda in dogovorov.*

Izrekanje in izvajanje vzgojnih ukrepov poteka po enotnem postopku, ki je zapisan v aneksu vzgojnega načrta šole. Izvajanje vzgojnih ukrepov poskušamo uskladiti z načeli restitucije. Restitucija je metoda poravnave povzročene škode. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na etičnem, socialnem in psihološkem področju.

Pri restituciji naj bo poravnava smiselno povezana s povzročeno etično, psihološko, socialno ali materialno škodo. Kadar učenec ne more poravnati škode neposredno, jo lahko nadomesti na področju, na katerem je bila škoda povzročena. To ponuja veliko več možnosti izbire.

Pri izvajanju restitucije je potrebno poudarjati:

- *prevzemanje odgovornosti,*
- *učenje o sebi,*
- *spreminjanje samopodobe učenca,*
- *priložnosti za učenje novih vzorcev vedenja in popravo napak,*
- *pozitivno vedenje in vrednote (ne spodbuja obrambnega vedenja, kar storita kritika in kaznovanje),*
- *ustvarjalno reševanje spora ali problema,*
- *razvoj sposobnosti in spretnosti reševanja konfliktov.*

Če je učencem dovoljeno napraviti in popravljati napake, je večja verjetnost, da bodo pripravljene spreminjati vedenje, da bodo izgrajevali pozitivno samopodobo in samospoštovanje, da bodo lažje razumeli napake drugih in razvijali svojo strpnost. Kadar pozitivne vzgojne dejavnosti niso bile učinkovite, se sproži postopek ukrepanja. Posledice tega pa so lahko ukinitve nekaterih pravic:

- *statusov,*
- *odvzem ugodnosti in pravic, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov,*
- *prepoved kandidiranja za opravljanje pomembnih funkcij v razredu ali razrešitev.*

2. OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Sodelovanje staršev s šolo je zelo pomembno za optimalen razvoj in napredek otroka.

Starši:

- *obiskujejo govorilne ure in individualne razgovore,*
- *obiskujejo roditeljske sestanke, na katerih se izobražujejo in so učiteljem v pomoč pri vzgoji,*
- *lahko izrazijo svoje interese preko Sveta staršev in Sveta šole,*
- *sodelujejo pri reševanju problemov,*
- *sodelujejo pri izvajanju proaktivnih dejavnosti in vzgojnih ukrepov ter pri usmerjanju in svetovanju učenca,*
- *so seznanjeni s pravili šole,*
- *obiskujejo šolske in razredne prireditve,*
- *prispevajo material za izvedbo različnih aktivnosti,*

- pomagajo s prostovoljnim delom,
- pomagajo z donacijami,
- se udeležujejo delavnic, ki so namenjene učencem in staršem skupaj,
- so vključeni v evalvacijo vzgojnega načrta in imajo možnost dati nove predloge.

Starši so dolžni redno spremljati ter usmerjati učni in osebni napredek otroka, tako da redno obiskujejo govorilne ure. Če se starši več mesecev zapored ne udeležijo govorilnih ur, jih razrednik pisno pozove na osebni razgovor.

Če razrednik v sodelovanju s svetovalno službo presodi, da nesodelovanje staršev škodi otrokovemu razvoju, o tem obvesti Center za socialno delo.

Starši so dolžni vsako spremembo podatkov, vsebovanih v zbirki osebnih podatkov, razredniku sporočiti najkasneje v sedmih dneh od nastale spremembe.

3. NAČINI ZAGOTAVLJANJA VARNOSTI

Osnovna šola skrbi za varnost učencev. S tem namenom:

- oblikuje oddelke in skupine učencev v skladu z veljavnimi normativi in standardi,
- na ekskurzijah, športnih, naravoslovnih, kulturnih dnevih ter tečajih plavanja, kolesarjenja, smučanja ipd. zagotovi ustrezno število spremljevalcev v skladu z veljavnimi normativi in standardi in navodili za izvajanje učnih načrtov,
- zagotovi, da so objekti, učila, oprema in naprave v skladu z veljavnimi normativi in standardi ter zagotavljajo varno izvajanje dejavnosti,
- zagotovi učencem ustrezno opremo, kadar sodelujejo pri urejanju šole in šolske okolice,
- določi hišni red, s katerim uredi vprašanja, pomembna za varnost na šoli,
- določi in nadzoruje pravila obnašanja in ravnanja, ki so namenjena zagotavljanju varnosti in vzgojnemu ukrepanju ob kršitvah,
- izvaja nadzor v šolskih prostorih v času pouka in drugih dejavnosti, ki jih organizira šola (dežurstva strokovnih delavcev in učencev, varovanje in nadzor vstopanja v šolo),
- usposablja in izobražuje zaposlene s področja varstva pri delu, požarne varnosti, prepoznavanju družinskega nasilja,
- učence in starše seznanja z varno potjo v šolo,
- ob všolanju otrok v sodelovanju s policijo starše seznanja z posameznimi določili glede varnosti otrok v cestnem prometu.

Šola deluje proti nadlegovanju, trpinčenju, zatiranju, diskriminaciji, nagovarjanju k dejanjem, ki so v nasprotju z zakonom in splošno sprejetimi civilizacijskimi normami.

4. PRAVILA OBNAŠANJA IN RAVNANJA

Vse učence je potrebno na začetku vsakega šolskega leta seznaniti z odgovornostmi in dolžnostmi. Skupaj z razrednikom jih preberejo na prvi razrednikovi uri. Razrednik jih seznanja tudi s postopkom usmerjanja, svetovanja in ukrepanja v primeru kršitev.

4.1 Splošna pravila

Splošna pravila izhajajo iz odgovornosti in dolžnosti učencev ter se nanašajo na vse vzgojno-izobraževalne dejavnosti. Učenci:

- spore rešujejo mirno, s pogovorom. Nasilno vedenje je prepovedano (žaljenje, pretepanje, spotikanje, izsiljevanje, nespodobno otipavanje, jemanje predmetov, zaletavanje, oviranje, ipd.),
- v primeru odsotnosti od pouka (tudi opravičene) sami poskrbijo, da nadoknadijo zamujeno učno snov (prepišejo, se naučijo, oz. poiščejo pomoč),
- ne uničujejo tuje in šolske lastnine,
- so obuti v copate, ki so namenjene zgolj gibanju po šoli (učenci prve triade nosijo šolske copate z neдрsečo podlago),
- so spoštljivi do učencev in delavcev šole,
- ne kradejo in ne skrivajo stvari,
- v času vzgojno-izobraževalnega procesa brez dovoljenja učitelja ne smejo uporabljati pametnih naprav in deliti ustvarjenih vsebin,
- v času vseh vzgojno-izobraževalnih dejavnosti ne smejo kaditi in uživati alkohola, energijskih pijač in prepovedanih substanc,
- upoštevajo navodila vseh delavcev šole.
- na območju šolskih površin, namenjenim učno-vzgojnim dejavnostim, ni dovoljeno uporabljati E-skirojev, ostalih lahkih motornih vozil in vodenje psov,
- učenci upoštevajo kulturo oblačenja, ki jih ne ovira pri vzgojno-izobraževalnih dejavnostih.

4.2 Obnašanje v učilnici

Pouk je glavna dejavnost šole. Potekati mora nemoteno, za kar so odgovorni strokovni delavci šole in učenci. Na svoji prvi uri v šolskem letu učitelj poleg predstavitve učnega načrta učencem predstavi tudi pravila obnašanja, ki bo potrebno upoštevati pri njegovih urah. Učitelj in učenci pri oblikovanju pravil sodelujejo. Pravila naj se v pisni obliki izstavijo na oglasni deski v oddelku.

➤ Odmor

- je namenjen sprostitvi na umirjen način ter pripravi na pouk,

- reditelji ali zadolženi učenci odgovorno opravljajo svoje dolžnosti,
- med odmorom učenci ne tekajo po učilnici, ne mečejo predmetov ipd.,
- ne odpirajo oken brez prisotnosti učitelja,
- varčujejo z vodo, elektriko in papirnatimi brisačami,
- ob zvonjenju so učenci v učilnici, na svojem mestu in s pripravljenimi potrebščinami za pouk (izjema so specialne učilnice, ko počakajo učitelja pred učilnico).

➤ Pouk

Učenci:

- ob prihodu učitelja vstanejo in ga pozdravijo,
- v primeru, da zamudijo pouk, se učitelju opravičijo in povedo vzrok zamude,
- ne govorijo, če jim učitelj ne da besede,
- ne klepetajo in ne motijo učitelja in sošolcev,
- se ne zibajo na stolu,
- ne jedo, ne pijejo in ne žvečijo žvečilnih gumijev (odvržejo jih v koš za smeti),
- ne vstajajo in ne zapuščajo svojega mesta brez dovoljenja učitelja.

4.3 Obnašanje na hodnikih

Na hodnikih so prepovedane vse aktivnosti, ki imajo lahko za posledico poškodbe ostalih učencev, delavcev šole ali šolskega inventarja. Na šoli se vsi pozdravljamo. Za red na hodniku skrbita dežurni učenec in dežurni učitelj. Zadolžitve dežurnega učenca so podrobneje opredeljene v »Navodilih za dežurnega učenca na hodniku« (priloga 1).

Učenci:

- hodijo umirjeno, ne tekajo, se ne lovijo in se ne obmetavajo,
- po zvonjenju niso na hodniku, ampak v učilnici z zaprtimi vrati,
- razstavljenih predmetov se ne dotikajo,
- ne zadržujejo se pri dežurnem učencu,
- ne jedo na hodniku,
- ne uporabljajo pametnih naprav,
- ne spuščajo se po ograjah stopnišč,
- učenci predmetne stopnje se ne zadržujejo v garderobi razredne stopnje in obratno.

4.4 Obnašanje pri malici in kosilu

V času malice in kosila se izmenja veliko učencev, zato so prepovedane vse aktivnosti, ki povzročajo večji hrup: kričanje, ropotanje, žvižganje in podobno.

Učenci:

- v jedilnico vstopajo pred poukom, v času malice in kosila,
- imajo do hrane in prehranjevanja spoštljiv odnos,
- dežurni učenci pripravijo mize za malico, pobrišejo mize ter počistijo voziček,
- jedo čim bolj tiho,
- čakajo na kosilo brez prerivanja v koloni po eden in ne preHITEvajo ter ne spuščajo sošolcev,
- po jedi za sabo pospravijo,
- na kosilo gredo po pouku,
- tudi ob dnevih dejavnosti imajo v jedilnici copate,
- ne odnašajo hrane iz jedilnice.

4.5 Obnašanje v telovadnici

Telovadnica je prostor, kjer se izvaja pouk, zato v njej veljajo enaka pravila kot v razredu. Zaradi večjega števila učnih skupin je ustrezna disciplina še toliko bolj pomembna. Prepovedano je vsako medsebojno fizično obračunavanje, zmerjanje in preklinjanje.

Učenci:

- na učitelja športne vzgoje mirno počakajo v garderobi pred telovadnico,
- dečki ne vstopajo v žensko garderobo in obratno,
- pri uri športne vzgoje uporabljajo primerno športno opremo,
- pazijo na svojo varnost in na varnost drugih,
- brez dovoljenja in navodil učitelja ne uporabljajo orodij in športnih pripomočkov.

4.6 Obnašanje na igrišču

V času pouka na igriščih veljajo enaka pravila kot v učilnici ali telovadnici. Zaradi večjega števila učnih skupin je ustrezna disciplina še toliko bolj pomembna. Prepovedano je vsako medsebojno fizično obračunavanje, zmerjanje in preklinjanje.

Učenci:

- športne pripomočke vrnejo na dogovorjeno mesto,
- se ne obešajo po igralih, golih in ograji,
- pri uporabi igral upoštevajo pravila,
- na igrišču ne puščajo smeti in ne uničujejo igral ter grmičevja,
- uporabljajo igrala, ki so namenjena njihovi starosti.

4.7 Obnašanje v knjižnici

Učenci:

- upoštevajo knjižnični red,
- na vrsto za izposajo knjige čakajo brez prerivanja,
- knjige vrnejo na dogovorjeno mesto,
- v knjižnici so tiho, da ne motijo ostalih obiskovalcev,
- ne uničujejo knjižničnega gradiva.

4.8 Obnašanje v garderobi

Za red in disciplino v garderobi skrbijo učenci sami, pred in po pouku pa tudi dežurni učitelj. Učenci upoštevajo njuna navodila. Dežurni učenec se ravna po navodilih dežurnega učitelja v garderobi, še posebej pa nadzoruje urejenost garderobe in opozarja na nepravilnosti. Zadolžitve dežurnega učenca so podrobneje določena v »Navodilih za dežurnega učenca v garderobi« (priloga2) Ker se v kratkem času v garderobi izmenja veliko učencev, je red zelo pomemben.

Učenci:

- skrbijo za urejenost svojega prostora in svojih oblačil ter obutve (copat ne puščajo na tleh, temveč jih odnesejo domov ali shranijo v vrečko in obesijo na kljukico),
- po pouku čim hitreje zapustijo garderobo in se ne zadržujejo v njej,
- dežurnega učenca ne ovirajo in ne motijo pri delu,
- sošolce, ki so na kosilu ali imajo še pouk, počakajo zunaj,
- ne skrivajo ali kradejo stvari drugim učencem,
- se ne obešajo po ceveh, garderobah in ne plezajo po okenskih policah,
- starši v garderobo ne vstopajo.

4.9 Obnašanje na šolskih dejavnostih

Na vseh organiziranih dejavnostih učenci upoštevajo splošna pravila obnašanja, sicer pa se ravna po navodilih spremljevalcev.

Učenci:

- se držijo dogovorjenega časa in so točni,
- hodijo strnjeno v parih v koloni,
- na kulturnih prireditvah upoštevajo pravila lepega obnašanja (ne govorijo, ne jedo, se ne prerivajo, nastopajoče vzpodbujajo z aplavzom, ne zamujajo, ugasnejo pametne naprave ipd.),

- prvošolci nosijo rumeno rutico,
- v avtobusu se pripnejo z varnostnim pasom,
- malicajo le ob dogovorjenem času,
- se ne prerivajo,
- ne zapuščajo skupine brez dovoljenja spremljevalca,
- ne motijo dejavnosti (brcanje, glasno komentiranje, žvižganje, metanje papirčkov, polaganje nog na sedeže, vstajanje).

5. VZGOJNI UKREPI

5.1 Izrekanje vzgojnih opominov

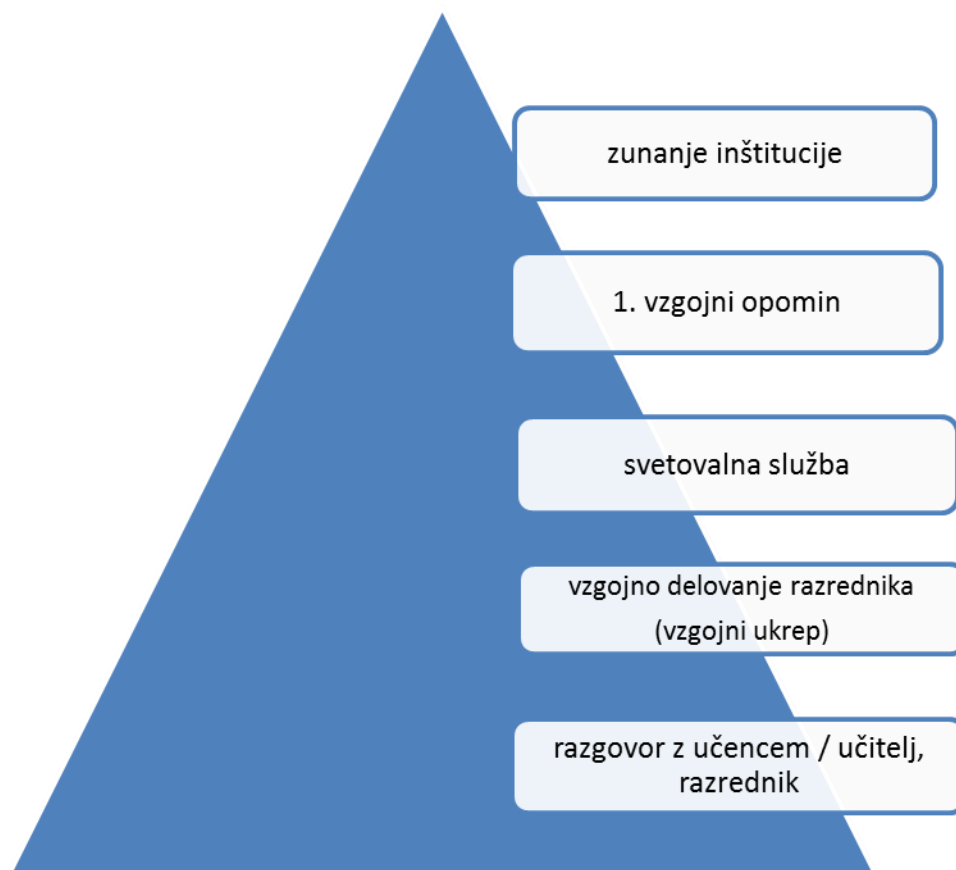
Učencu se lahko izreče vzgojni opomin, kadar krši dolžnosti in odgovornosti, določene z vzgojnim načrtom šole, z zakonom, drugimi predpisi, akti šole, in ko vzgojne dejavnosti oziroma vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena.

Šola pred izrekom vzgojnega opomina uporabi ukrepe, določene z vzgojnim načrtom in pravili šolskega reda.

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi individualiziran vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala. O izrečenem opominu šola starše seznanja z obvestilom o vzgojnem opominu.

Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. Vzgojni opomini so vezani na posamezno šolsko leto. (ZOsn, Ur. l. RS št. 81/2006).

5.1 Postopnost ukrepanja ob kršitvah

Obrazložitev:

1. stopnja:

V primeru kršitve šolskih pravil učitelj izpolni obvestilo o kršitvi šolskih pravil. Z učencem opravi kratek razgovor, ga opozori na napačno ravnanje in ga usmeri v ustrezno ravnanje. Izpolnjeno obvestilo preda razredniku. Razgovor na prvi stopnji lahko izvede tudi učitelj in razrednik.

Izpolnjena obvestila se hranijo v vzgojni mapi oddelka. Na govorilnih urah razrednik o kršitvah učencev seznanja tudi starše.

Obrazec 1: Obvestilo o kršitvi šolskih pravil

Drugi ukrepi:

- pomoč delavcem šole (npr. hišniku, knjižničarki, kuharicam, tajnici, dežurnemu učitelju),
- priprava plakatov,
- predstavitev knjige (npr. o bontonu),
- pomoč pri skrbi za rože,

- *brisanje miz v jedilnici,*
- *povrnitev škode,*
- *premestitev učenca iz učilnice v drug oddelek,*
- *razgovor o prekršku v oddelku,*
- *prepoved skupnih aktivnosti učencem, ki se pogosto zapletajo v spore ali skupaj kršijo pravila,*
- *presedanje,*
- *pogovor učitelj-učenec-starši,*
- *pomoč sošolcem,*
- *pisanje dnevnika,*
- *opozorilo,*
- *povečan nadzor nad učencem,*
- *izločitev iz trenutne aktivnosti oz. zamenjava učne oblike (iz skupinskega dela – individualno delo),*
- *urejanje šolskega prostora, skrb za šolski inventar,*
- *pisanje spisa,*
- *podaljšanje rediteljstva,*
- *dodatne vzgojne naloge,*
- *učenec sam pripravi/pospravi šolske rekvizite,*
- *predstavitev slik, zgodb, plakatov, tragičnih primerov, ki opozarjajo na nevarnost določenih kršitev,*
- *podaljšanje bivanja v šoli ob predhodnem obvestilu staršev,*
- *ob nasilnih izgrediv ali ponovitveni nevarnosti klic staršev in predaja učenca njim osebno,*
- *prešolanje,*
- *javno opravičilo,*
- *pisna obljuba o spremembi vedenja,*
- *ob neprimernem ravnanju s hrano ukrepanje s strani organizatorja prehrane,*
- *seznanitev s pravili ustreznega ravnanja,*
- *v primeru neopravičene zamude učenec samostojno za domačo nalogo predela učno snov in jo predstavi sošolcem,*
- *zapis v evidenco,*
- *risanje piktogramov za šolska pravila,*
- *odvzem pametne naprave, motečih predmetov, igrač (vse začasno odvzete stvari izročimo staršem osebno),*
- *prilagojena izvedba dni dejavnosti, ekskurzij, izletov z enakovrednimi vsebinami v šoli.*

2. stopnja:

Če se lažje kršitve ponavljajo, razrednik učencu določi vzgojni ukrep. Razrednik izpolni obvestilo staršem o izreku vzgojnega ukrepa. Na tej stopnji se lahko določijo še druge oblike vzgojnega delovanja, ki učencu pomagajo, da spremeni svoje vedenje.

Obrazec 2 : Obvestilo staršem o izreku vzgojnega ukrepa

3. stopnja:

Če se kršitve ponavljajo, se v vzgojno delovanje vključi svetovalna služba v obliki enkratnega ali daljšega svetovalnega procesa. V sodelovanju z razrednikom se določijo nadaljnje oblike vzgojnega delovanja.

Obrazec 2 : Obvestilo staršem o izreku vzgojnega ukrepa

4. stopnja:

Če se kršitve ponavljajo, se učencu izreče 1. vzgojni opomin. Razrednik preveri, ali je učenec kršil dolžnosti in odgovornosti, določene z zakonom, drugimi predpisi in akti šole, ter katere vzgojne dejavnosti in ukrepe je za učenca šola predhodno že izvedla. Nato razrednik opravi razgovor z učencem in njegovimi starši.

Po razgovoru razrednik pripravi pisni obrazloženi predlog za izrek vzgojnega opomina in ga posreduje učiteljskem zboru. Vzgojni opomin izreče učiteljski zbor.

Šola za učenca, ki mu je bil izrečen vzgojni opomin, pripravi individualiziran vzgojni načrt, v katerem opredeli konkretne vzgojne dejavnosti, postopke in vzgojne ukrepe, ki jih bo izvajala. O izrečenem opominu šola starše seznani z obvestilom o vzgojnem opominu.

Ob ponavljajočih kršitvah in večjih vedenjskih težavah razrednik skliče **STROKOVNI TIM**. Strokovni tim sestavi **INDIVIDUALIZIRAN VZGOJNI NAČRT pomoči**. Razrednik zopet skliče sestanek s starši, na sestanku sodeluje svetovalna služba. Predstavi se individualni vzgojni načrt. Razrednik individualni vzgojni načrt pomoči predstavi tudi aktivu učiteljev. Načrt je zavezujoč za vse učitelje.

Strokovni tim sestavlja:

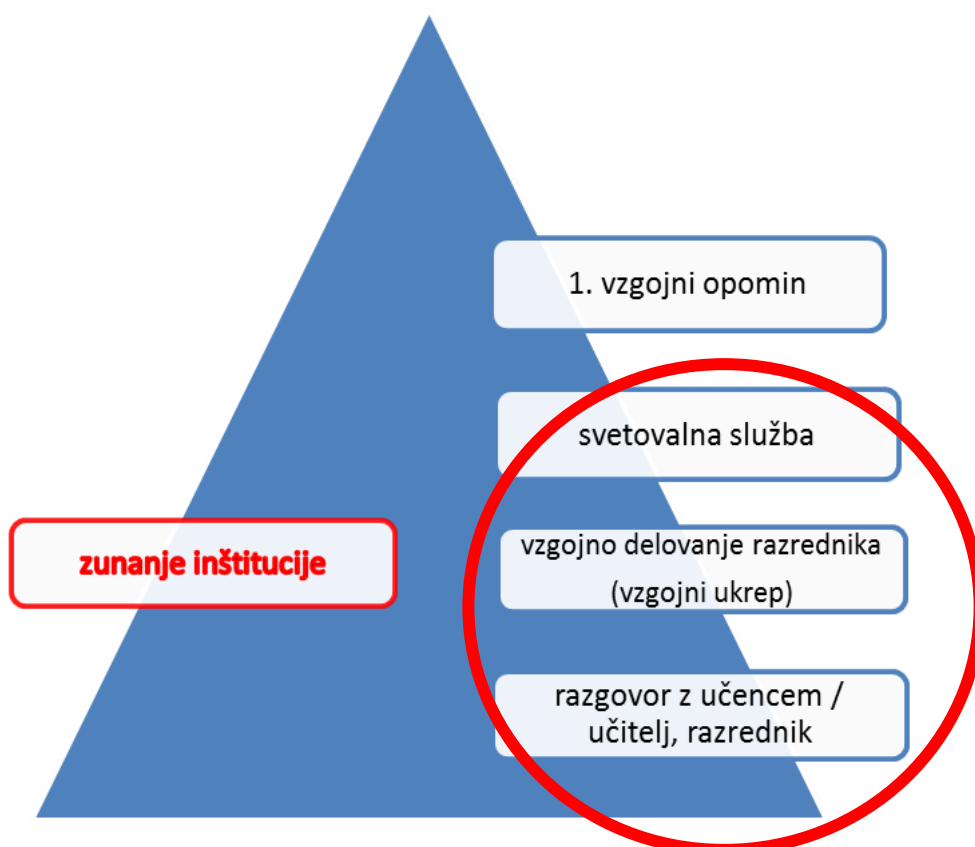

5. stopnja:

Če se kršitve kljub izrečenim vzgojnim opominom ponavljajo, se šola obrne po pomoč k ustreznim zunanjim institucijam.

5.3. Postopki ukrepanja ob težjih kršitvah

V primeru težjih kršitev se stopnje postopkov ukrepanja združijo v en korak. Če je potrebno, se vključijo tudi zunanje institucije.

5.4. Prešolanje učencev

Šola lahko iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev:

- če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali

- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualnega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih inštitucij.

Šola staršem vroči odločbo o prešolanju, v kateri navede tudi ime druge šole ter datum vključitve v to šolo (ZOsn, Ur. l. RS št. 81/2006).

PRAVILA ŠOLSKEGA REDA

1. DOLŽNOSTI IN ODGOVORNOSTI UČENCEV

Učenec:

- *je odgovoren za strpen odnos do učencev in zaposlenih ne glede na kulturne, socialne, verske in etnične razlike,*
- *ima prijazen in spoštljiv odnos do sebe, drugih in okolja,*
- *učencev in delavcev šole ne ovira in ne moti pri delu,*
- *drugih ne prizadene (z nasilnim vedenjem, zasmehovanjem, izločanjem iz skupnih aktivnosti, nadimki, grdimi besedami),*
- *vestno izpolnjuje učne in druge šolske obveznosti,*
- *upoštevava navodila učitelja,*
- *redno in točno prihaja k pouku in drugim šolskim dejavnostim,*
- *pozna in spoštuje pravila hišnega reda (glede uporabe elektronskih naprav, ustrezne obutve, zapuščanja šole v času pouka ipd.),*
- *v primeru odsotnosti od pouka (tudi opravičene) sam poskrbi, da nadoknadi zamujeno učno snov (prepiše, se nauči oz. poišče pomoč),*
- *odgovorno ravna s premoženjem šole ter lastnino drugih,*
- *spore rešuje s pogovorom in ne nasiljem. Za pomoč in nasvete se obrne na razrednika, ostale učitelje, svetovalne delavce ali vodstvo šole,*
- *skrbi za svojo varnost in varnost drugih,*
- *skrbi za svoje zdravje in zdravje drugih, ne kadi, ne pije alkohola in ne jemlje ostalih škodljivih poživil, k takemu ravnanju pa spodbuja tudi vrstnike,*
- *sodeluje pri organiziranih skupnih akcijah urejanja šole in šolske okolice, dogovorjenih v oddelčni skupnosti ali skupnosti učencev šole,*
- *vestno opravlja naloge dežurnega učenca.*

Neizpolnjevanje in neupoštevanje dolžnosti predstavlja kršitev. Kršitve so lahko lažje ali težje.

1. 1 Lažje kršitve šolskih pravil

- *motenje učencev in zaposlenih pri delu (npr. klepetanje, neprimerno vedenje, dajanje neumestnih pripomb),*
- *nespoštovanje pravil glede uporabe pametnih naprav,*
- *neodgovorno ravnanje s premoženjem šole ter z lastnino drugih in povzročanje materialne škode (uničevanje in poškodovanje učnega gradiva in pripomočkov, šolskega inventarja),*
- *neprimeren odnos do učencev, zaposlenih in do vrednot šole (npr. klevetanje, neprimerne geste, posmehovanje, žaljenje, izločanje, neupoštevanje navodil),*
- *onesnaževanje šolske okolice,*
- *neprimeren odnos do hrane (npr. obmetavanje),*
- *nesodelovanje pri organiziranih skupnih akcijah urejanja šole in šolske okolice, dogovorjenem v oddelčni skupnosti ali skupnosti učencev šole,*
- *prepisovanje pri pisnem ocenjevanju,*
- *kršitev pravil dežurstva učencev (npr. oviranje dela dežurnega učenca, neopravljanje zadolžitev dežurnega).*

1. 2 Težje kršitve šolskih pravil

- *ponavljajoče istovrstne kršitve šolskih pravil, za katere so že bili izvedeni vzgojni ukrepi,*
- *ogrožanje lastne varnosti in varnosti drugih (npr. nagibanje skozi okno, spuščanje po ograjah stopnišč, spotikanje, prerivanje, zapuščanje skupine brez vednosti oz. dovoljenja spremljevalcev, neupoštevanje cestnih pravil, zapuščanje šole v času pouka),*
- *prinašanje, posedovanje, prodaja in uporaba pirotehničnih sredstev, odprtega ognja, orožja in drugih nevarnih predmetov v šoli, na zunanjih površinah šole ali na drugih organiziranih oblikah šolskih dejavnosti,*
- *izsiljevanje učencev ali delavcev šole,*
- *namerno poškodovanje in uničevanje šolske opreme, zgradbe ter lastnine drugih,*
- *kraja lastnine šole ali lastnine drugih,*
- *uničevanje uradnih dokumentov ter ponarejanje podatkov in podpisov v uradnih dokumentih in na pisnih ocenjevanjih znanja,*
- *grob verbalni ali fizični napad,*
- *prinašanje, posedovanje, ponujanje, prodajanje ali uživanje energijskih napitkov, elektronskih cigaret oz. izdelkov, ki vsebujejo tobak ali nikotin, alkohola ter drugih drog na šolskih površinah ter pri ostalih organiziranih oblikah šolskih dejavnostih,*

- *prihod pod vplivom alkohola ali ostalih drog v času pouka, dnevov dejavnosti in drugih organiziranih oblikah šolskih dejavnosti,*
- *laganje, goljufija oz. prikrivanje resnice,*
- *spolno nadlegovanje učencev ali delavcev šole (npr. opolzko govorjenje, otipavanje),*
- *fotografiranje, avdio ali video snemanje šolskih prostorov, zaposlenih ali učencev, objavljanje na spletnih straneh, brez privolitve oz. vednosti zaposlenih ali učencev.*

NALOGE DEŽURNEGA UČENCA V GARDEROBI

Dežurni učenec pazi na red in disciplino v garderobi. Opozarja učence posameznih razredov, da uredijo svojo garderobo. Ko učenci odidejo v učilnice, pregleda garderobo, jo uredi in ugasne luči. Pazi na red in disciplino na hodniku. Opozarja učence na zapiranje vrat na WC-ju.

Dežurni učenec **pozdravi** vse osebe, ki pridejo v šolsko stavbo, ter tuje osebe **zapiše** z imenom, priimkom in namenom obiska.

Pred dežuranjem gre učenec v pisarno, kjer prevzame zapisnik dežurstva.

Pri svojem delu se ravna po urniku zvonjenja, ki visi na oglasni deski.

Pri dežurnem učencu se ostali učenci ne smejo zadrževati, saj tako ne more dosledno opravljati svojega dela. Strogo prepovedano je pisanje po mizi in steni garderobe. Vse zapise mora učenec takoj javiti dežurnemu učitelju ali v ravnateljstvo in jih vpisati v zapisnik dežurnega učenca.

Svojega dežurnega mesta ne zapušča. Če mora nujno oditi, poskrbi za zamenjavo, vendar vedno v soglasju z razrednikom in učiteljem, ki nadomestnega učenca takrat poučuje.

Učenec naj ne sedi nezaposlen. Če nima dela, naj prepisuje in predeluje učno snov, ki so jo obravnavali predhodno uro v njegovem oddelku. Dežurni učenec naj ne prihaja v šolo brez šolskih potrebščin.

Paziti mora na morebitne okvare v garderobi, kraje in podobno. Ugaša naj luči. Vsa opažanja takoj javi dežurnemu učitelju. Ker mora spremljati dogajanje v garderobi, ne sme uporabljati **multimedijskih naprav (CD-player, MP3, mobilni telefon, prenosni računalnik ipd.).**

Ne dovoli, da se učenci med poukom zadržujejo v garderobi. Te učence zapiše in javi dežurnemu učitelju.

Dežurstvo poteka **od 7.00 do 14.55 (na razredni stopnji do 12.50)**. Ob zaključku dežurstva učenec pridobi podpis dežurnega učitelja, ugasne luči, in zapisnik o poteku dežurstva odda v pisarni.

Če učenec ne izvaja dežurstva v skladu z navedenimi nalogami, se mu dežurstvo lahko takoj prekine, učenec pa gre k pouku.

NALOGE DEŽURNEGA UČITELJA HODNIK

Dežurni učitelj:

- preveri, če je dežurni učenec na svojem mestu,
- ga spomni na njegove zadolžitve,
- obvesti razrednika dežurnega učenca, če le tega ni na njegovem mestu, in poskrbi za zamenjavo,
- je prisoten na hodnikih v času odmorov,
- poskrbi za red okoli dežurne mize in ustrezno ukrepa,
- ob koncu dežurstva pregleda in podpiše zapisnik dežurstva,
- učence, ki kršijo Pravila šolskega reda, vpiše v Obvestilo za beleženje kršitev in ga preda razredniku,
- ob svojem prihodu preveri stanje v garderobi,
- skrbi, da se učenci ne zadržujejo v garderobi,
- skrbi za red in preprečuje uničevanje inventarja v garderobi,
- zabeleži vse dnevne spremembe v garderobi,
- o vseh nepravilnostih sproti obvešča razrednike in ravnateljstvo,

NALOGE DEŽURNEGA UČITELJA JEDILNICA

Dežurni učitelj:

- skrbi za red in disciplino čakajočih učencev,
- skrbi za red v jedilnici,
- učence, ki kršijo Pravila šolskega reda, vpiše v Obvestilo za beleženje kršitev in ga preda razredniku.

V primeru, da učenec mobilni telefon uporablja in ovira šolsko delo (to velja tudi na dnevih dejavnostih, športnih dnevih, ekskurzijah, varstvu ...) bomo izvedli naslednje ukrepe:

1. Ob prvi kršitvi strokovni delavec učencu odvzame telefon in ga zadrži pri sebi. Po razgovoru z učencem mu ga vrne na koncu pouka.
2. Ob drugi kršitvi strokovni delavec učencu odvzame telefon in ga preda vodstvu šole. Razrednik o kršitvi starše obvesti in jih pozove, da osebno prevzamejo mobilni telefon.
3. Ob tretji kršitvi strokovni delavec učencu odvzame telefon in ga preda vodstvu šole. Razrednik obvesti starše, da lahko telefon prevzamejo dva dni po odvzemu.
4. Ob četrti kršitvi sledi vzgojni ukrep.

Prepoved snemanja in fotografiranja:

- V šoli je prepovedana uporaba vseh naprav, ki omogočajo kakršnokoli avdio in/ali video snemanje šolskih prostorov, zaposlenih in učencev (razen v primerih, ko ima oseba za to dovoljenje zaposlenih šole). V primeru tovrstnih kršitev sledi takojšen odvzem naprave.
- Nepooblaščen uporabo tovrstnih naprav bo šola obravnavala kot hujšo kršitev Pravil šolskega reda in predpisov o varstvu osebnih podatkov.

Opomba:

Vzgojni načrt je bil dopolnjen v šolskem letu 2022/23.

Vzgojni načrt je bil obravnavan na seji sveta staršev 22. septembra 2022.

Vzgojni načrt je bil z dopolnitvami dopolnjen na seji sveta zavoda 29. septembra 2022.